

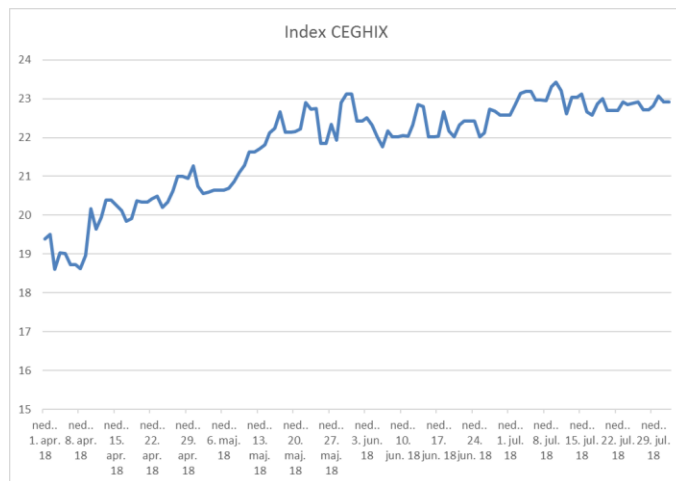
Geoplin

Poglavitni cilj tržnih aktivnosti v drugem četrletju leta 2018 je bil sklepanje kupoprodajnih pogodb s kupci za obdobje dobav za leto 2019 in naprej, saj je trend gibanja indeksov *futures* za prihodnja leta presenetljivo kazal vztrajno rast, kar pomeni, da se vzorec padanja indeksov *futures* za prihodnja leta v obdobju april–maj letos ni ponovil. Tako smo v Geoplinu nadaljevali z intenzivnim spremljanjem in obveščanjem kupcev o dogajanjih na borzah, napovedih in trendih ter tudi o možnostih zakupov količin zemeljskega plina (ZP), vse z namenom zagotavljanja podpore pri sprejemanju odločitev kupcev glede upravljanja nabavnega portfelja ZP za leto 2019 in naprej. Ob tem lahko poudarimo, da so naše storitve svetovanja glede borznih trendov in zaklepanja cene naletele na pozitiven odziv.

Pomembna storitev Geoplina je tudi Spletna poslovalnica Geoplin. V drugem četrletju leta smo zabeležili nadaljevanje trenda rasti njene uporabe in pozitivnih odzivov kupcev na nadgradnjo, ki sedaj vključuje storitev *Portfelj*. Ta kupcem omogoča pregled količin glede na metodologijo oblikovanja cene, pregled odstotka doseganja realiziranih in napovedanih ter minimalnih in maksimalnih pogodbenih količin ter mesečne vrednosti dobavljenega in prevzetega ZP skladno s pogodbo (fakturirane vrednosti) ter vrednosti glede na napovedane pogodbenne količine in pogodbeno ceno oziroma kotacije cen za še nedobavljene količine v pogodbenem obdobju.

Indeks cene zemeljskega plina na CEGH

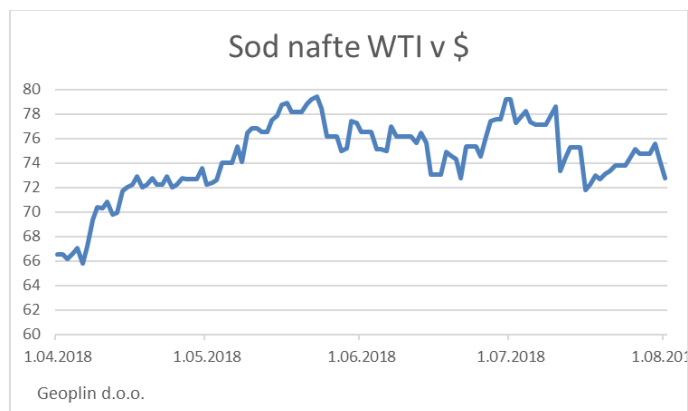
Indeks ZP na avstrijski borzi CEGHIX se je v drugem četrletju leta gibal med 18 in 23 EUR/MWh. Cena je bila najnižja v začetku četrletja, najvišja pa prav na koncu. Letos smo pričali precej netipičnemu gibanju cen ZP na evropskih borzah, saj se cenovna krivulja vzpenja malone celotno poletje. Prvo četrletje je bilo nadvse volatilno in nepredvidljivo, visoke cene pa so vztrajale tudi v drugem četrletju. Skladišča po Evropi so trenutno 59,20-odstotno polna, kar je 1,8 odstotne točke manj od lanskoletnih ravni in deset odstotnih točk nižje od sedemletnega povprečja v tem času.

Borzno gibanje cene energentov

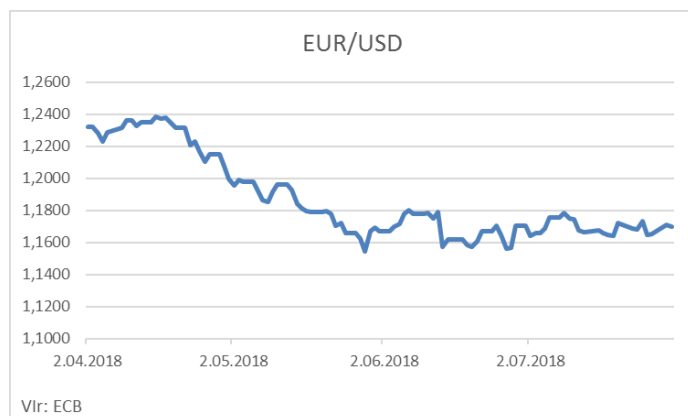
Cene nafte so v poletje zajadrale na najvišje ravni od novembra 2014. Sod ameriške nafte WTI je dosegel že 73 USD, sod severnomorske nafte Brent pa dobrih 77 USD. Poročilo o zalogah nafte v juliju je razkrilo znatno znižanje, tj. za kar 10 milijonov sodov na tedenskem nivoju, kar je največ v preteklih dveh letih. Podrobnejši pregled poročila sicer razkrije povečano proizvodnjo rafinerij, ki so predelale več surove nafte, in pa rekorden izvoz, ki prav tako dosega najvišje vrednosti. Ameriške zaloge so sedaj pri 416 milijonih sodov, kar je 92 milijonov manj kot pred letom dni in 36 milijonov pod petletnim povprečjem. Krivulja zalog se je z lanskimi rekordnimi 540 milijonov sodov obrnila strmo navzdol, kar je seveda t. i. bikovski indikator za cene. Samo v treh tednih julija so se zaloge znižale za 20 milijonov sodov. Dodatno na to vpliva situacija v Iranu, kjer se obeta nova omejitev izvoza zaradi obnovitve jedrskega razvoja, s tem pa se bo še dodatno znižala ponudba na trgu. Problemi z izvozom so prisotni tudi v Libiji in pa seveda Venezueli, kjer vlada globoka gospodarska kriza. Kartel OPEC je na rednem zasedanju napovedal nekakšno nadzorovano povečanje črpanja, ki naj bi znašalo okoli milijon sodov na dan, vendar bo v splošnem deloval tako, da bo poskušal obdržati popoln nadzor nad ponudbo na trgu in seveda višjo ceno. Celotna slika za cene nafte je trenutno bikovska in utegne se zgoditi, da bomo kaj kmalu pričali ceni 80 USD za sod. Malo manj bikovsko razpoloženi so sicer skladi in upravljavci na finančnih trgih, ki so zmanjšali svoje nakupne opcije na najnižjo raven v preteklih osmih mesecih. Neto dolge pozicije na borzi v New Yorku in Londonu na sod WTI znašajo trenutno 340 tisoč, na Brent pa 460 tisoč pogodb. Številka se v zadnjih tednih zmanjšuje, kar je del strategije

hedge skladov ob rastočih cenah nafte. Ne glede na fundamentalne razloge imajo finančni skladi še vedno precejšen vpliv na gibanje cen nafte in njihove pozicije so indikator pričakovanih cen. Rastoče cene nafte vplivajo na celoten energetski sektor, zato so v rastočem trendu tudi premog, ZP, elektrika in kuponi CO₂. Volatilnosti je precej, kar je za poletne mesece precej neobičajno.

Tečaj EUR/USD

Valutni križ EUR/USD se je v drugem četrtletju gibal v pasu od 1,1643 do 1,24. V prvem četrtletju je bil celo še višje in je dosegel raven 1,25, kar se ni zgodilo že od leta 2014. Valutni križ je od vrha strmo upadel aprila. Močan dolar je v primerjavi z evrom celo dosegel raven pod 1,15.

Finančni trgi, valute in posledično surovine, nominirane v dolarjih, so zaradi valutnih sprememb tudi precej volatilni in takšno stanje je pričakovati tudi v prihodnjih mesecih.

Novice

Ruski izvoz zemeljskega plina v EU je junija dosegel nov rekord

Rusija je v letošnjem juniju dosegla največji delež dobav med dobavitelji zemeljskega plina EU, kar je posledica manjše domače proizvodnje v EU in manjšega uvoza utekočinjenega zemeljskega plina (UZP). Rusija je dobavila več kot 15 milijard m³ ZP v EU, kar je več kot 42 % celotne dobave plina v EU. Zaradi visokih cen plina v Aziji je bila dobava UZP v Evropo močno okrnjena in je bila na letni ravni nižja za 21 %. Ne samo da v EU ne prihajajo nove ladje z UZP, zaradi ugodnih cenovnih razlik evropski trgovci celo izvažajo plin v Azijo.

Padajoča proizvodnja zemeljskega plina iz Groningena se nadomešča s povečanim uvozom iz Rusije

Proizvodnja ZP na Nizozemskem je padla s 50 milijard m³ leta 2013 na le 19–20 milijard v letošnjem letu. Zaradi okoljevarstvenih razlogov se je nizozemska vlada odločila, da postopoma zmanjša proizvodnjo iz največjega evropskega plinskega polja Groningen in do leta 2030 popolnoma preneha s črpanjem plina na tem polju. Primanjkljaj plina Nizozemska nadomešča s povečanim uvozom iz Rusije. Letos je Nizozemska uvozila 5,4 milijarde m³ plina iz Rusije prek Nemčije, kar je trikrat toliko kot lansko leto, ko je v enakem obdobju uvozila 1,4 milijarde m³. Še vedno pa ostaja največji dobavitelj za Nizozemsko Norveška, ki je v tem obdobju dobavila za 36 % več plina oziroma 11,3 milijarde m³.

Evropska komisija začela preiskovati dobavne pogodbe UZP iz Katarja

Evropska komisija (EK) je odprla preiskavo proti podjetju Qatar Petroleum, največjemu dobavitelju UZP v Evropo, saj naj bi podjetje v svojih dobavnih pogodbah z evropskimi uvoznimi partnerji kršilo protikonkurenčno zakonodajo. Komisija bo preiskovala, ali so dolgoročne pogodbe, ki jih je Qatar Petroleum sklepal praviloma za 20–25 let, vključevale tudi tako imenovane regionalne omejitve za dobavo plina. Klavzule, ki posredno ali neposredno omejujejo prodajo plina kjerkoli v Evropi, so v nasprotju z zakonodajo, saj s tem omejujejo prost pretok plina po celini. Po mnenju EK so klavzule v pogodbah namenoma prepovedovale, da bi trgovci s plinom v Evropi preusmerili tovore na določene lokacije, ali pa so jih količinsko omejevale. Qatargas, ki je podružnica Katarja Petroleuma, dobavlja kar 40 % UZP, ki ga uvozi Evropa. EK je mnenja, da takšne klavzule omejujejo evropskim porabnikom, da bi izkoriščali prednosti enotnega evropskega trga, saj omejujejo konkurenco na določenih

trgih. Preiskava proti podjetju Qatar Petroleum se začne ne dolgo po tem, ko se je končala obsežna preiskava omejevanja konkurence ruskega Gazproma v članicah Evropske unije. Na podlagi preiskave je Gazprom spremenil nekatera ključna pogodbeno določila, med katerimi je tudi zgoraj omenjeno (t. i. »destination clause«).

Novosti – Geoplin

Na področju trženja energetskih storitev je v drugem četrtletju leta 2018 družba Geoplin sklenila pogodbo za nov projekt obnove in zamenjave razsvetljave pri industrijskem kupcu, kjer je bilo ocenjeno, da bo prihranek električne energije znašal kar 80 odstotkov.

PRAVNO OBVESTILO

Podatki, navedeni v poročilu Dogajanje na trgu zemeljskega plina, so nezavezujoči in Geoplin d.o.o. Ljubljana ne jamči za njihovo točnost oz. ustreznost. Geoplin d.o.o. Ljubljana tudi ne prevzema nobenih odgovornosti in ne bo v nobenem primeru pokrila morebitne posredne ali neposredne škode, ki bi uporabniku utegnili nastati bodisi zaradi pomanjkljivih ali napačnih podatkov iz poročila ali napačne interpretacije le-teh.